

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1950

N:o 30—32.

Innehåll: N:o 30. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland, utfärdad den 14 september 1945.
N:o 31. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland, utfärdad den 14 september 1945.
N:o 32. Förordning om ändring av förordningen den 8 februari 1945 angående ordnande av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjukvården inom landskapet Åland.

N:o 30.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland, utfärdad den 14 september 1945.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 30 september 1950.
Utfärdad i Mariehamn den 4 oktober 1950.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 10 § i landskapslagen den 14 september 1945 om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland (20/45), sådant lagrummet lyder i landskapslagen den 16 juni 1948 (18/48), skall erhålla följande ändrade lydelse:

10 §.

Enligt denna landskapslag i landskommuns tjänst anställd hälsosyster av högre lönekategori skall av kommunen i grundlön erhålla minst det belopp, som utgår enligt elfte avlöningsklassen, och hälsosyster av lägre lönekategori minst det belopp, som utgår enligt sjunde avlöningsklassen av den för innehavare av landskapstjänst fastställda löneskalan. Dessutom skall kommunal hälsosyster åtnjuta dyrtids- och dyrorrtstillägg, där sådant tillskott utgives åt innehavare av

motsvarande befattningar i landskapets tjänst. Utöver grundlönen skall hälsosyster erhålla ordentlig, möblerad bostad, omfattande minst ett rum, kök och förstuga jämte värme eller huggen brännved samt lyse, del i källare och nödigt uthus ävensom badstuga eller rätt att begagna sådan eller badrum eller ock, i den mån dessa naturaförmåner icke stå henne till buds, mot dessa naturaförmåner svarande penningvederlag enligt prisläget på orten. Frukost skall till hälsosystemens förfogande, där sådant med skäligen kostnad är möjligt, ställas fri telefon.

Hälsosystemens avlöning och naturaförmåner i Mariehamn ordnas enligt stadens eget bestämmande, dock så, att grundlönen jämte värdet av naturaförmånerna ej sammanlagt må understiga hälsosystemens avlöningsförmåner enligt de i 1 mom. stadgade grunder.

I landskapets fattigaste och glest befolkade skärgårdskommuner tillkommer kommunal hälsosyster, där landskapsnämnden anser sådant erforderligt, ett ortstillägg enligt nämndens prövning av högst tjugo procent av den i 1 mom. stadgade minsta grundlönen i vederbörande lönekategori.

Kommunal hälsosyster i landskommun uppstår årligen ålderstillägg enligt samma grunder som innanavare av landskapets tjänst eller betättning i vederbörande i 1 mom. nämnda avlöningsklass. I avseende å ålderstillägg är sådan kommunal hälsosyster berättigad att tillgodoräkna sig jämväl den tid hon varit anställd såsom utbildad hälsosyster, sjuksköterska eller barnmorska i statens, landskapets, annan kommuns, sammanslutning av kommuner, bolag eller annan sammanslutnings eller anstalts tjänst.

Ålderstillägg för kommunal hälsosyster i Mariehamn utgår enligt stadens bestämmande, dock icke med lägre belopp än vad i föregående moment är sagt.

Hälsosystemens lön utbetalas månatligen ur kommunalkassan. Innan hälsosyster antages i tjänst i distrikt, omfattande två eller flere kommuner, skall det fastställas, huruledes månadslönen bör till henne utgivas.

Mariehamn den 5 augusti 1950.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Tor Brenning
vicetalman.

Carl Carlsson
vicetalman.

Ärenden angående hälsosystems bostads- och andra naturaförmåner avgöras vid inträffad meningsskiljaktighet av landskapsnämnden efter landskapsläkarens hörande.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 maj 1950. Dock skola stadgandena i 10 § tillämpas från och med den 1 januari 1950.

För kommunal hälsosyster, som vid denna landskapslags ikraftträdande åtnjuter ordinarie pension av landskapsmedel, höjes sagda pension från och med den 1 januari 1950 sålunda, att den tidigare fulla pensionen kommer att vara lika stor som den fulla pensionen beräknad enligt de i 15 § 2 mom. fastställda grunderna, och delpensionen en lika stor del av den sistnämnda pensionen, som den tidigare delpensionen utgjorde av den tidigare fulla pensionen. Med avseende å sålunda fastställd pension skall tillämpas, vad i 16 § landskapslagen om kommunala hälsosystrar, sådan denna paragraf lyder i landskapslagen den 29 mars 1949 (10/49), är stadgat.

Stadgandena i denna landskapslag skola jämväl tillämpas från den 1 februari 1949 till sagda års slut, dock sålunda, att avlöningsklassen är en avlöningsklass lägre.

N:o 31.

Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland, utfärdad den 14 september 1945.

Föredragen för RFPUBLIKENS PRESIDENT den 30 september 1950.
Utfärdad i Mariehamn den 4 oktober 1950.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas, att 10 och 15 §§ i landskapslagen den 14 september 1945 om kommunala barnmorskor i landskapet Åland (21/45), sådana sagda lagrum lyda i landskapslagen den 16 juni 1948, skola erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

Enligt denna landskapslag i landskommuns tjänst anställd barnmorska av högre lönekategori skall av kommunen i grundlön erhålla minst det belopp, som utfaller enligt elfte avlöningsklassen, och barnmorska av lägre lönekategori minst det belopp, som utgår enligt tionde avlöningsklassen av den för innehavare av landskapstjänst eller -befattning fastställda löneskalan. Dessutom skall kommunal barnmorska åtnjuta dyrtids- och dyrortstillägg, där sådant tillskott utgives åt innehavare av motsvarande befattningar i landskapets tjänst. Utöver grundlönen skall barnmorskan erhålla en ordentlig bostad, omfattande minst ett rum, kök och förstuga jämte värme och lyse, del i källare och nödiga uthus samt badstuga eller rätt att begärna sådan eller badrum eller ock, i den mån dessa naturaförmåner icke stå henne till buds, mot dessa naturaförmåner svarande penningvederlag enligt prisläget på orten. Där sådant med skäligen kostnad är möjligt, skall barnmorska tillhandahållas fri telefon.

Barnmorskans avlöning och naturaför-

måner i Mariehamn må ordnas enligt stadens eget bestämmande, dock så, att grundlönen jämte värdet av naturaförmåner ej sammanlagt må understiga barnmorskas avlöningsförmåner enligt de i föregående moment stadgade grunder.

I landskapets fattigaste och glest befolkade kommuner tillkommer kommunal barnmorska, där landskapsnämnden anser sådant erforderligt, enligt landskapsnämndens prövning ett ortstillägg av högst tjugo procent av den i 1 mom. stadgade minsta grundlönen i vederbörande lönekategori.

Kommunal barnmorska i landskommun uppbär årligt åldrestillägg enligt samma grunder som innehavare av landskapets tjänst eller befattning i vederbörande i 1 mom. nämnda avlöningsklass. I avseende å åldrestillägg är barnmorska berättigad att tillgodoräkna sig jämväl den tid hon varit anställd såsom utbildad barnmorska, sjuksköterska eller hälsosyster i statens, landskapets, annan kommun, sammanslutnings av kommuner, bolags eller annan sammanslutnings eller anstalts tjänst.

Åldrestillägg för kommunal barnmorska i Mariehamn utgår enligt stadens bestämmande, dock icke med lägre belopp än vad i föregående moment är sagt.

Barnmorskas lön och annan henne tillkommande ersättning utbetalas månatligen ur kommunalkassan. Innan barnmorska, som är gemensam för två eller

flere kommuner, antages i tjänst, skall det fastställas, huruledes månadslönen bör till henne utgivas.

Ärende angående barnmorskas bostads- och andra naturaförmåner avgöras vid inträffad meningsskiljaktighet av landskapsnämnden efter landskapsläkares hörande.

15 §.

Barnmorska, som underlyder bestämmelserna i denna landskapslag, är vid uppnådd sextio års ålder skyldig att avgå från sin befattning. Dock kan landskapsnämnden efter att hava hört medicinalstyrelsen och den kommun, som ärer anställa barnmorska, berättiga barnmorska att kvarstå i sin befattning ännu till sextio fem års ålder.

Kommunal barnmorska, som oförvitligen tjänat såsom barnmorska i trettio år och uppnått sextio års ålder, vare vid sin avgång från befattningen berättigad att av landskapsmedel erhålla en årlig livstidspension med det belopp, vilket innehavare av landskapets tjänst eller befattning i vederbörande uti 10 § nämnda avlöningsklass uppbär såsom full pension. Såsom till pension berättigande år har barnmorska rätt att räkna sig till goda även den tid, vilken jämnlukt 10 § 4 mom. bör beaktas vid fastställandet av ålders-tillägg. Bli barnmorska tidigare än ovan sägts varaktigt oförmögen att handhava sin befattning eller innehar hon vid avgång nå grund av uppnådd ålder ännu icke trettio pensionsår, berättiga tio pensionsår till trettiondedelar av fullt pensionsbelopp och varje påföljande fullt pensionsår till ytterligare en trettiondedel därav, intill dess fullt pensionsbelopp uppnås. Ädrager sig barnmorska sjukdom, som innebär fara för omgivningen, och måste hon av sådan anledning avgå, kan landskapsnämnden, efter det medicinalstyrelsens yttrande införskaffats, på anhållan bevilja henne vårdbidrag för viss

tid eller skälig pension oberoende av pensionsåren.

Stadgandena i denna paragraf äga motsvarande tillämpning med avseende å barnmorska, som i 3 § 2 mom. omförmäles.

För kommunal barnmorska, som vid denna landskapslags ikraftträdande åtnjuter ordinarie pension av landskapsmedel, höjes sagda pension från och med den 1 januari 1950 sålunda, att

1) den tidigare fulla pensionen för barnmorska av lägre löneklass kommer att vara lika stor som innehavares av landskapets tjänst eller befattning fulla pension i tionde avlöningsklassen och delpensionen en lika stor del av sistnämnda pension, som den tidigare delpensionen utgjorde av den tidigare landskapspensionen för kommunal barnmorska av lägre löneklass; samt

2) den tidigare fulla pensionen för barnmorska av högre löneklass kommer att vara lika stor som innehavares av landskapets tjänst eller befattning pension i elfte avlöningsklassen och delpensionen en lika stor del av sistnämnda pension, som den tidigare delpensionen utgjorde av den tidigare fulla pensionen för kommunal barnmorska av högre löneklass.

Med avseende å sålunda fastställd pension skall tillämpas, vad i 16 § av landskapslagen om kommunala barnmorskor, sådan denna paragraf lyder i landskapslagen den 29 mars 1949 (11/49), är stadgat.

Genom denna landskapslag, som träder i kraft den 1 maj 1950, upphäves landskapslagen den 16 juni 1948 angående ändring av landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland (19/48). Dock skola stadgandena i 10 § tillämpas från och med den 1 januari 1950.

Stadgandena i denna landskapslag skola jämväl tillämpas från den 1 februari 1949 till sagda års slut, dock sålunda, att avlöningsklassen är en avlöningsklass lägre.

Mariehamn den 5 augusti 1950.

På landstingets vägnar:

HUGO JOHANSSON
talman.

Tor Brenning
vice talman.

Carl Carlsson
vice talman.

N:o 32.

Förordning

om ändring av förordningen den 8 februari 1945 angående ordnande av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjukvården inom landskapet Åland.

Given i Helsingfors den 15 september 1950 .

På föredragning av ministern för handläggning av vissa till ministeriets för inrikesärendena verksamhetsområde hörande ärenden ändras 13 § i förordningen den 8 februari 1945 angående ordnande av de förvaltningsgrenar, som hänföra sig till hälso- och sjukvården inom landskapet Åland, (143/45) som följer:

13 §.

Landskapet äger för sjukvårdsändamål disponera Ålands allmänna sjukhus med tomt och byggnader ävensom till detsamma hörande löseegendom och inventarier mot skyldighet att vidmakthålla byggnader

och utrustning, dock så, att den på staten ankommande legala vården av personer, lidande av venerisk sjukdom, tillgodoses genom att i sjukhuset sex platser för sådana sjuka vid behov upplåtas.

I händelse sjukhusbyggnadernas användning för sjukhusändamål upphör, är landskapet förpliktat att till statsverket återställa desamma eller utgiva ersättning för deras värde.

Vid fast sjukvårdsanstalt på Åland anställd läkare i landskapets tjänst antages av landskapsnämnden, men bör därför innan av medicinalstyrelsen godkännas i avseende å sökandens behörighet att ut-

öva läkarkallet och hans kompetens för de med tjänsten förenade arbetsuppgifter, som kräva specialutbildning.

Landskapet Åland bildar ett tuberkulosdistrikt. På landskapet ankommer att ordna arbetet för tuberkulosens bekämpande inom tuberkulosdistriktet. Landskapet är behörigt att i samband med Ålands centralsjukhus anlägga och upprätthålla ett centralsanatorium; dock skola byggnadsprogrammet, anstaltens omfattning, de sanitärtekniska anordningarna samt utförandet godkännas av medicinalstyrelsen och byggnadsstyrelsen. De i rikets tuberkuloslag förutsatta förvaltningsuppgifter, som handhavas av kommun eller kommunalförbund överförs på landskapsnämnden, som även, efter att hava hört vederbörande kommun och medicinalstyrelsen, fastställer huru många sjukplatser varje kommun skall förfoga över i Ålands centralsanatorium. I övriga lända bestämmelserna i rikets tuberkuloslagstiftning i tillämpliga delar

till efterrättelse, och skall härvid särskilt iakttagas, att landskapets tuberkulosförvaltning bör motsvara de krav staten i förebyggande syfte aktar nödigt uppställa vid tuberkulosens bekämpande.

Landskapets utgifter för tuberkulosens bekämpande utjämnas genom anslag av statsmedel i den ordning och enligt de grunder, som i 26 § självstyrelselagen för Åland säges.

Kommunerna deltaga i ersättandet av landskapets kostnader för tuberkulosbyråns och centralsanatoriets inrättande och upprätthållande i samma proportion som kommunerna jämlikt rikets tuberkuloslag ansvara för kostnaderna för inrättande och upprätthållande av i lagen nämnda tuberkulosbyrå och centralsanatorium. Beträffande erläggande av sagsda andel i kostnaderna för centralsanatoriets del gäller för övrigt vad i grundläggingsbrevet för Ålands centralsjukhus därom stadgats.

Helsingfors den 15 september 1950.

Republikens President

J. K. PAASIKIVI.

Minister Lauri Riikonen.